

VIỆN QUY HOẠCH THỦY LỢI VÀ NHỮNG THÀNH TỰU TRONG CÔNG TÁC HỘI NHẬP, HỢP TÁC QUỐC TẾ

Bùi Nam Sách

PGS.TS. Viện trưởng Viện Quy hoạch Thủy lợi

Thái Gia Khánh

Phó Viện trưởng Viện Quy hoạch Thủy lợi

Nguyễn Văn Tuấn

Phòng Khoa học, Công nghệ và Môi trường

Hà Thanh Lâm, Bùi Tuấn Hải, Phạm Thanh Bình

Phòng Đào tạo, Hợp tác quốc tế

I. Tổng quan và sơ lược công tác hợp tác quốc tế của Viện Quy hoạch Thủy lợi

Trong lịch sử 55 năm xây dựng và phát triển của Viện Quy hoạch Thủy lợi, các hoạt động hợp tác, hội nhập quốc tế đã có đóng góp không nhỏ, góp phần vào những thành công chung của Viện, thể hiện vị trí của Viện Quy hoạch Thủy lợi trong công tác phát triển thủy lợi và sự nghiệp hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn, phát triển kinh tế, xã hội của cả nước. Ngay từ những ngày đầu đơn vị mới được thành lập, Viện Quy hoạch Thủy lợi đã triển khai các hoạt động hợp tác với các nước thuộc khối xã hội chủ nghĩa khi đó là Liên Xô, Trung Quốc, chủ yếu dưới hình thức trao đổi chuyên gia kỹ thuật và nhận viện trợ máy móc, thiết bị. Đặc biệt, trong thời kỳ đầu tuy còn đang gặp muôn vàn khó khăn, được sự chỉ đạo của Đảng và Nhà nước, Viện Quy hoạch Thủy lợi đã triển khai những đoàn quy hoạch giúp các nước bạn Lào và Campuchia lập nên những quy hoạch thủy lợi đầu tiên như quy hoạch vùng đồng bằng Vientiane, Champasac, Kham Muon, Savanakheth ... (Lào), quy hoạch sông Vai cô (Campuchia). Những đề án quy

hoạch này đã đặt những nền móng đầu tiên cho các hệ thống công trình thủy lợi ở Lào và Campuchia được xây dựng trong các giai đoạn sau đó, thể hiện tinh thần hợp tác, tương thân tương ái giữa các nước cũng như vai trò và vị thế quốc tế của Việt Nam.

Khi đất nước mở cánh cửa hội nhập và tham gia sâu rộng hơn vào các khuôn khổ hợp tác quốc tế, Viện Quy hoạch Thủy lợi tiếp tục đẩy mạnh việc phối hợp hoạt động và hợp tác với các tổ chức khu vực và quốc tế, đặc biệt là với các định chế tài chính lớn toàn cầu như Ngân hàng Thế giới (WB), Ngân hàng Phát triển Châu Á (ADB), các cơ quan phát triển của các nước như JICA (Nhật Bản), DANIDA (Đan Mạch), GIZ (Đức), AusAID (Úc)... Các hoạt động hợp tác quốc tế này một mặt đã cung cấp những nguồn lực không nhỏ về tài chính và kỹ thuật giúp nâng cao chất lượng và hiệu quả các hoạt động quy hoạch và phát triển thủy lợi do Viện thực hiện, mặt khác giúp tăng cường quảng bá vị thế và hình ảnh của Viện Quy hoạch Thủy lợi trên trường quốc tế. Mạng lưới các đối tác quốc tế của Viện đến nay đã mở rộng bao gồm những đơn vị đào tạo,

ngghiên cứu và tư vấn hàng đầu như IPFRI, Win-rock (Mỹ), UNESCO-IHE, Đại học Công nghệ Delft, Deltares (Hà Lan), DHI (Đan Mạch), ICEM, eWater (Úc), Đại học Bách khoa Milan (Ý)... Viện cũng vươn mình trở thành thành viên và đối tác tin cậy của nhiều mạng lưới và diễn đàn cấp vùng và quốc tế như Mạng lưới Phát triển Thủy điện bền vững vùng Mekong (NS-HD-M), Mạng lưới các tổ chức lưu vực Châu Á (NARBO), Diễn đàn Nước, Đất và Hệ sinh thái Mekong (WLE-Mekong Forum)... Nhiều dự án hợp tác quốc tế và văn bản ghi nhớ hợp tác đã được ký kết trong thời gian gần đây, đặc biệt trong giai đoạn 2012-2015 minh họa rõ nét quá trình hội nhập, hợp tác quốc tế cũng như thể hiện tính đúng đắn của Chiến lược xây dựng và phát triển Viện Quy hoạch Thủy lợi trong thời kỳ mới.

II. Hợp tác quốc tế gắn với đào tạo, chuyển giao công nghệ và tăng cường năng lực

Nhận thức được tầm quan trọng của việc tận dụng hiệu quả các nguồn lực và hoạt động hợp tác quốc tế trong đào tạo, chuyển giao công nghệ mới và tăng cường năng lực, Đảng ủy, Ban giám đốc Viện Quy hoạch Thủy lợi đã có những bước đi thiết thực trong quá trình thiết lập các quan hệ đối tác với các cơ quan, tổ chức quốc tế. Quá trình làm việc cùng các chuyên gia quốc tế giàu kinh nghiệm, có trình độ công nghệ hiện đại đã giúp nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ Viện trong lĩnh vực nghiên cứu, phát triển quy hoạch thủy lợi, quy hoạch phòng tránh, giảm nhẹ thiên tai, thích ứng với biến đổi khí hậu, công nghệ viễn thám... nhằm đáp ứng đòi hỏi và thách thức trong thời kỳ hội nhập, kinh tế thị trường.

Hình 1. Lãnh đạo Viện Quy hoạch Thủy lợi làm việc với Đại diện của Trung tâm định vị vệ tinh (CLS), Cộng hòa Pháp

Thông qua các chương trình, dự án hợp tác quốc tế có gắn với đào tạo, tăng cường năng lực, nhiều thế hệ cán bộ của Viện Quy hoạch Thủy lợi đã trưởng thành và sau đó nắm giữ các vị trí lãnh đạo quan trọng của Viện cũng như các Bộ, Ngành Trung ương. Bên cạnh các hoạt động hội nhập và hợp tác quốc tế do đơn vị chủ trì,

Viện Quy hoạch Thủy lợi cũng tích cực tham gia vào các hoạt động hỗ trợ kỹ thuật và chuyển giao công nghệ theo các khuôn khổ hợp tác song phương giữa Chính phủ Việt Nam và các nước, qua đó góp phần thể hiện năng lực của Viện trong việc thực hiện và quản lý các dự án ở nước ngoài. Cụ thể trong những năm gần đây, Viện

Quy hoạch Thủy lợi đã tham gia vào các dự án hỗ trợ nước bạn Lào trong lập quy hoạch thủy lợi các vùng đồng bằng trọng điểm, dự án đầu tư xây dựng hệ thống thủy lợi Nam Hang trong khuôn khổ Hiệp định Hợp tác Việt - Lào.

Hình 2. Lãnh đạo và chuyên gia Viện Quy hoạch Thủy lợi tại Diễn đàn Nước, đất và hệ sinh thái Mekong tại Campuchia năm 2015

III. Một số hoạt động hợp tác quốc tế tiêu biểu trong giai đoạn gần đây

1. Các chương trình, dự án hợp tác quốc tế

- Dự án “Nghiên cứu phát triển và quản lý tài nguyên nước toàn quốc” phối hợp cùng Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA), thực hiện trong giai đoạn 2001-2003.

- Dự án :”Hỗ trợ tăng cường năng lực các Viện ngành nước (WRSI) - Chương trình hỗ trợ ngành nước (WaterSPS)”, tài trợ của Cơ quan hợp tác phát triển quốc tế Đan Mạch (DANIDA), thực hiện trong giai đoạn 2001-2007.

- Dự án “Quản lý tổng hợp và bền vững tài nguyên nước lưu vực sông Hồng - Thái Bình trong bối cảnh biến đổi khí hậu”, phối hợp cùng Đại học Bách khoa Milan, Cộng hòa Ý, thực hiện trong giai đoạn 2012-2016.

- Dự án: “Đầu tư xây dựng hệ thống thủy lợi Nam Hang, huyện Viêng Thoong, tỉnh Hủa

Phăn, nước CHDCND Lào” trong khuôn khổ Hiệp định hợp tác Việt Lào, thực hiện trong giai đoạn 2013-2015.

- Dự án “Quản lý nguồn nước và ngập lụt tỉnh Vĩnh Phúc”, vốn tài trợ của Ngân hàng Thế giới, thực hiện trong giai đoạn 2015-2016.

- Sáng kiến Thủy điện bền vững của Ủy hội sông Mekong Quốc tế và Cơ quan hợp tác phát triển Đức (GIZ), thực hiện trong giai đoạn 2011-2015 (Pha 1) và 2016-2020 (Pha 2).

- Chương trình xây dựng năng lực về quản lý tài nguyên nước bền vững trong điều kiện biến đổi khí hậu, tài trợ của Ngân hàng Thế giới, thực hiện trong giai đoạn 2014-2015.

Hình 3. Hội thảo báo cáo cuối cùng dự án “Quản lý tổng hợp và bền vững tài nguyên nước lưu vực sông Hồng - Thái Bình trong bối cảnh biến đổi khí hậu”

Hình 4. Lãnh đạo Viện Quy hoạch Thủy lợi tiếp và làm việc với tập đoàn AYESA (Tây Ban Nha)

2. Các văn bản hợp tác đã ký kết

Nhằm mục đích đẩy mạnh hiệu quả công tác hợp tác quốc tế, tăng cường các hoạt động hội nhập của Viện Quy hoạch Thủy lợi, Đảng ủy, Ban Giám đốc Viện đã quan tâm định hướng và chỉ đạo việc ký kết một loạt các văn bản ghi nhớ hợp tác (MOU) với các đối tác khu vực và quốc tế, như Viện Quản lý Nước Quốc tế (IWMI),

Future Resources Institute (FRI), Hàn Quốc, Đại học Côn Minh (Trung Quốc), Winrock International (Mỹ), eWater (Úc)... Việc ký kết các văn bản hợp tác này đã tạo cơ chế thuận lợi, thúc đẩy hợp tác giữa các bên và mở ra rất nhiều hướng nghiên cứu trong tương lai về tài nguyên nước, môi trường, và sinh thái.

Hình 5. Lễ ký biên bản ghi nhớ hợp tác giữa Viện Quy hoạch Thủy lợi và Viện tài nguyên tương lai (FRI), Hàn Quốc

IV. Kết luận

Công tác hội nhập, hợp tác quốc tế đã và đang khẳng định vị trí quan trọng trong lịch sử 55 năm hình thành và phát triển Viện Quy hoạch Thủy lợi, đơn vị Anh hùng Lao động. Những thành công về hợp tác quốc tế xuất phát từ nhận thức đúng đắn của các thế hệ Lãnh đạo Viện Quy hoạch Thủy lợi khi đánh giá được tầm quan

trọng của hội nhập quốc tế trong chiến lược phát triển của Viện, kể từ ngày thành lập Viện (16-1-1961). Cho đến nay, các hoạt động hợp tác quốc tế đang ngày càng phát triển, kể cả về chiều sâu và chiều rộng, mang lại hiệu quả về nhiều mặt, góp phần thực hiện Chiến lược Hội nhập Kinh tế quốc tế và Phát triển nông thôn đến năm 2030.